02/08/2019

Ο “Ιησούς στο Θρόνο” σε νόμισμα στο Ρουσόκαστρο

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Τρία ασημένια ενετικά νομίσματα ανακαλύφθηκαν από αρχαιολόγους κατά τη διάρκεια ανασκαφών στο βυζαντινό οχυρό του Ρουσόκαστρου στο Μπουργκάς της Βουλγαρίας

Το νομίσματα χρονολούνται από την εποχή του Δόγη της Βενετίας Renieri Zen (Δόγης από 1252 έως 1268) και του Δόγη Giovanni Soranzo (Δόγης από 1312 έως 1328).
Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί η μία πλευρά του ενός νομίσματος που απεικονίζει τον Ιησού Χριστό στον θρόνο και από την άλλη τον Άγιο Μάρκο, πολιούχο της Βενετίας.

Σημαντικά ευρήματα έχουν έλθει έως σήμερα στο φως κατά τις ανασκαφικές έρευνες Βουλγάρων αρχαιολόγων στο βυζαντινό οχυρό του Ρουσόκαστρου στην επαρχία Πύργου (σημ. Μπουργκάς) στην Ανατολική Ρωμυλία (σημ. νότια

Βουλγαρία), κοντά στην ακτή του Ευξείνου Πόντου.

Το 2017 οι Βούλγαροι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν σπάραγμα εικόνας από ελεφαντόδοντο, η οποία εικάζεται ότι ανήκε σε Βυζαντινό αυτοκράτορα. Η εικόνα, που χρονολογείται τον 10ο αι., βρέθηκε λίγες μέρες μετά την ανακάλυψη στον ίδιο χώρο σπάνιου χρυσού νομίσματος (σόλιδου) της εποχής του Βυζαντινού αυτοκράτορα Φωκά (602-610). Η εικόνα είναι διπλής όψης με την εικόνα του προσώπου του Αρχαγγέλου Γαβριήλ και του Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου στην μια πλευρά και δυο σταυρούς στην άλλη. Το εύρημα είναι σπάνιο και συνολικά έχουν ανακαλυφθεί μόνο 15 παρόμοια στον κόσμο, ενώ, σύμφωνα πάντα με τους Αρχαιολόγους, αποτελούσε μέρος τρίπτυχου που χρησιμοποιούταν σαν φορητό εικονοστάσι – προσκυνητάρι.

Σχολιάζοντας την ανακάλυψη της εικόνας, ο Μιλέν Νικολόφ, επικεφαλής του Περιφερειακού Ιστορικού Μουσείου του Πύργου, δήλωσε ότι το ελεφαντόδοντο ήταν εξαιρετικά πολύτιμο υλικό «πολύ πιο πολύτιμο από τον χρυσό στον Μεσαίωνα. Αντικείμενο όπως αυτό θα ανήκε μόνο σε αυτοκράτορα».

Κατά τη φετινή (2018) ανασκαφική περίοδο, ανακαλύφθηκε στο Ρουσόκαστρο χρυσό νόμισμα της εποχής των Βυζαντινών αυτοκρατόρων Ανδρόνικου Β΄ Παλαιολόγου (1282-1328) και Ανδρόνικου Γ΄ Παλαιολόγου (1328-1341). Διατηρείται το ήμισυ του νομίσματος· στη μία όψη διακρίνεται η μορφή της Παναγίας με τα τείχη και τους πύργους της Κωνσταντινούπολης, και στην άλλη όψη ο Ιησούς Χριστός ανάμεσα σε δύο Βυζαντινούς αυτοκράτορες.

Το Ρουσόκαστρο (“Κόκκινο Κάστρο”) κτίστηκε από τους Βυζαντινούς στα τέλη του 5ου αι., ενώ πινακίδα του 6ου αι. αναφέρει ως διοικητή του τον Ιουστίνο, εγγονό

του αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Η εύρεση του νομίσματος του Φωκά επιβεβαιώνει ότι το οχυρό ήταν σε λειτουργία στα τέλη του 6ου και στις αρχές του 7ου αι. Το οχυρό κτίστηκε σε στρατηγική θέση και πιθανώς αποτέλεσε τμήμα του περίφημου αμυντικού συστήματος του Ιουστινιανού, με μια ατέλειωτη σειρά διαδοχικών Φρουρίων και Πύργων, σε όλους τους βασικούς στρατηγικούς δρόμους και θέσεις της αχανούς Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, τοποθετημένων έτσι ώστε να έχουν οπτική επαφή και να ειδοποιεί οπτικά το ένα σημείο το άλλο για κάθε κίνδυνο, διαταγή ή γεγονός. Το οχυρό διέθετε πολύπλοκο σύστημα οχύρωσης (τα τείχη σώζονται σε ύψος άνω των 5 μ.), γεγονός που το καθιστούσε καίριο σημείο άμυνας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας απέναντι στις συνεχείς επιθέσεις των Βουλγάρων. Το οχυρό είναι περισσότερο γνωστό από την ομώνυμη μάχη που δόθηκε εκεί, στις 18 Ιουλίου 1332, ανάμεσα στον βυζαντινό και βουλγαρικό στρατό, κατά την οποία ο αυτοκράτορας Ανδρόνικος Γ΄ Παλαιολόγος ηττήθηκε από τον Βούλγαρο τσάρο Ιβάν Αλεξάντερ. Το 1443 το οχυρό καταστράφηκε από τους Οθωμανούς.